

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

10. září 2009*

Ve věci C-201/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Hessisches Finanzgericht (Německo) ze dne 8. května 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 16. května 2008, v řízení

Plantanol GmbH & Co. KG

proti

Hauptzollamt Darmstadt,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, A. Ó Caoimh (zpravodaj), J. N. Cunha Rodrigues, U. Löhmus a P. Lindh, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: J. Mazák,
vedoucí soudní kanceláře: R. Šereš, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. května 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Plantanol GmbH & Co. KG J. Runkelem, jednatelem,

- za Hauptzollamt Darmstadt M. Völlmem a K. Goldmannem, jako zmocněnci,

- za polskou vládu M. Dowgielewiczem, jako zmocněncem,

- za vládu Spojeného království S. Ossowskim, jako zmocněncem, ve spolupráci s S. Mantlem, barrister,

- za Komisi Evropských společenství W. Möllsem, B. Schimou a K. Grossem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. května 2003 o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě (Úř. věst. L 123, s. 42; Zvl. vyd. 13/31, s. 188), jakož i zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání.

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Plantanol GmbH & Co. KG a Hauptzollamt Darmstadt (celní úřad v Darmstadt) ve věci zaplacení energetické daně za měsíc květen 2007.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Směrnice 2003/30

- 3 Desátý, dvanáctý, čtrnáctý, devatenáctý, dvacátý, dvacátý druhý a dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2003/30 zní:

„(10) Propagace užívání biopaliv v dopravě je krokem k širšímu využívání biomasy, z níž bude možné dále vyvíjet biologické pohonné hmoty, aniž se vyloučí další možnosti, zejména technologie na bázi vodíku.

[...]

(12) Čistý rostlinný olej z olejných plodin vyrobený lisováním, vyluhováním nebo srovnatelnými postupy, surový nebo rafinovaný, avšak bez chemické úpravy, může být také použit jako biopalivo v některých zvláštních případech, kdy je jeho užití slučitelné s typem motoru a odpovídajícími požadavky týkajícími se emisí.

[...]

- (14) Bioethanol a bionafta, pokud jsou užívány ve vozidlech v čisté formě nebo ve formě směsi, by měly splňovat jakostní normy stanovené tak, aby byl zajištěn optimální výkon motorů. [...]
- (19) V usnesení ze dne 18. června 1998 [Úř. věst. C 210, s. 215] se Evropský parlament vyslovil pro zvýšení podílu biopaliv na trhu s pohonnými hmotami na 2 % do pěti let zavedením řady opatření, včetně daňových úlev, finanční podpory zpracovatelskému průmyslu a stanovením povinného procenta biopaliv pro společnosti zpracovávající ropu.
- (20) Optimální metoda pro zvýšení podílu biopaliv na vnitrostátních trzích a na trhu Společenství závisí na dostupnosti zdrojů a surovin, na politikách členských států i politice Společenství na podporu biopaliv a na daňových opatřeních, jakož i na stupni angažovanosti všech dotčených kruhů a osob.

[...]

- (22) Propagace výroby a užívání biopaliv by měla přispět ke snížení závislosti na dovozu energie, jakož i ke snížení emisí skleníkových plynů. Dále biopalivo v čisté formě nebo ve formě směsi může být v zásadě používáno v automobilech se stávajícím motorem a může ho dodávat současná distribuční síť pohonných hmot. Přimíchávání biopaliv do pohonných hmot z fosilních paliv by mohlo usnadnit případné snížení nákladů distribučního systému ve Společenství.

[...]

- (27) Je třeba zavést opatření pro rychlý rozvoj jakostních norem pro biopaliva užívaná k pohonu automobilů, ať v ní jsou používána jako čisté biologické pohonné hmoty nebo ve formě směsi s tradičními pohonnými hmotami. Ačkoliv biologické odbourávání a rozklad odpadů je potenciálně užitečným zdrojem výroby biopaliv, je třeba, aby jakostní normy braly v úvahu i možnou přítomnost kontaminujících látek v odpadech tak, aby zvláštní složky nemohly ohrozit vozidlo nebo nepůsobily zhoršení emisí.“

4 Článek 1 směrnice 2003/30 stanoví:

„Účelem této směrnice je podpořit využívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot za účelem nahrazení nafty nebo benzinu pro dopravní účely v každém členském státě se záměrem přispět k dosahování takových cílů, jako je dodržování závazků týkajících se změny klimatu, zajištění bezpečnosti zásobování šetrného k životnímu prostředí a podpora obnovitelných zdrojů energie.“

5 Článek 2 této směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚biopalivem‘ kapalná nebo plynná pohonná hmota pro dopravu vyráběná z biomasy;

- b) ‚biomasou‘ výsledek biologického rozkladu produktů, odpadů a zbytků ze zemědělství (včetně rostlinných a živočišných látek), z lesnictví a s nimi příbuzných průmyslových oborů, jakož i výsledek biologického rozkladu průmyslových a městských odpadů;

[...]

2. Za biopalivo se považují přinejmenším níže vyjmenované výrobky:

- a) ‚bioethanol‘: ethanol vyrobený z biomasy nebo biologického rozkladu odpadů, užívaný jako biopalivo;
- b) ‚bionafta‘: methylester vyrobený z rostlinného nebo živočišného oleje, s kvalitou nafty, užívaný jako biopalivo;

[...]

- j) ‚čistý rostlinný olej‘: olej vyrobený z olejních rostlin lisováním, vyluhováním nebo srovnatelnými postupy, surový nebo rafinovaný, avšak chemicky neupravovaný, pokud je jeho využití slučitelné s typem daného motoru a odpovídajícími požadavky týkajícími se emisí.“

6 Článek 3 uvedené směrnice zní:

- „1. a) Členské státy by měly zajistit, aby na jejich trh bylo uváděno alespoň minimální procento biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot, a za tím účelem stanoví vnitrostátní orientační cíle.
- b) i) Referenční hodnota pro tyto cíle činí 2 % a je vypočítána na základě energetického obsahu celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely prodávaného na jejich trzích do 31. prosince 2005.
- ii) Referenční hodnota pro tyto cíle je 5,75 %, vypočítaná podle energetického obsahu celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely prodávaného na jejich trzích, do 31. prosince 2010.

2. Biopaliva mohou být upravena k prodeji v těchto podobách:

- a) jako čistá biopaliva nebo deriváty minerálních olejů o vysoké koncentraci, v souladu se zvláštními jakostními normami pro použití v dopravě;
- b) biopaliva smíšená s deriváty minerálních olejů, v souladu s příslušnými evropskými normami popisujícími technické specifikace pro dopravní pohonné hmoty (EN 228 a EN 590);

- c) kapaliny odvozené od biopaliv, jako ETBE (ethyl-tercio-butyl-ether), jejichž obsah biopaliva je uveden v čl. 2 odst. 2.

[...]

4. Členské státy by v opatřeních, která přijmou, měly zohlednit celkovou klimatickou situaci i dopad na životní prostředí u různých typů biopaliv a jiných obnovitelných biopaliv, a měly by především podporovat pohonné hmoty, jejichž celkový dopad na životní prostředí a návratnost vykazují velmi dobré výsledky, přičemž by měly brát také v úvahu konkurenceschopnost a bezpečnost zásobování.

[...]“

Směrnice 2003/96/ES

- 7 Cílem směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny (Úř. věst. L 283, s. 51; Zvl. vyd. 09/01, s. 405), je zavést na úrovni Společenství zdanění i jiných energetických produktů než pouze minerálních olejů, na které se vztahuje směrnice Rady 92/81/EHS ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktur spotřebních daní z minerálních olejů (Úř. věst. L 316, s. 12), ve znění směrnice Rady 94/74/ES ze dne 22. prosince 1994 (Úř. věst. L 365, s. 46; Zvl. vyd. 09/01, s. 264), a směrnice Rady 92/82/EHS ze dne 19. října 1992 o sblížení sazeb spotřebních daní z minerálních olejů (Úř. věst. L 316, s. 19), ve znění směrnice 94/74.

8 Článek 1 směrnice 2003/96 stanoví, že členské státy zdaní energetické produkty v souladu s touto směrnicí.

9 Článek 2 uvedené směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se pojmem ‚energetické produkty‘ rozumějí výrobky:

a) kódů [kombinované nomenklatury, dále jen ‚KN‘] 1507 až 1518, pokud mají být použity jako palivo nebo pohonná hmota;

b) kódů KN 2701, 2702 a 2704 až 2715;

[...]

3. [...]

Kromě výrobků uvedených v odstavci 1, které jsou předmětem daně, se všechny výrobky určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané jako pohonná hmota nebo jako přísada nebo nastavovací plnivo do pohonných hmot zdaňují sazbou v téže výši jako sazba pro obdobnou pohonnou hmotu.

[...]

5. Kódy [KN] uvedené v této směrnici odkazují na kódy podle nařízení Komise (ES) č. 2031/2001 ze dne 6. srpna 2001, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. L 279, s. 1; Zvl. vyd. 20/2, s. 382)].

[...]“

10 Článek 16 směrnice 2003/96 zní takto:

„1. Aniž je dotčen odstavec 5, mohou členské státy uplatňovat pod finanční kontrolou osvobození od daně nebo sníženou daňovou sazbu na výrobky podléhající dani uvedené v článku 2, pokud jsou tyto výrobky složeny z jednoho nebo více následujících výrobků nebo tyto výrobky jeden nebo více z následujících výrobků obsahují:

– výrobky kódů KN 1507 až 1518,

[...]

3. Osvobození od daně nebo její snížení uplatňovaná členskými státy se upraví tak, aby se zohlednily změny v cenách surovin, a zamezilo se tak nadměrnému poskytování náhrad zvláštních nákladů spojených s výrobou produktů uvedených v odstavci 1.

[...]“

Nařízení č. 2031/2001

- 11 Podle ustanovení přílohy I nařízení č. 2031/2001 řepkový olej spadá do položky 1514 KN a nafta do položky 2710 KN.

Vnitrostátní právní úprava

Zákon o dani z minerálních olejů

- 12 Zákon o dani z minerálních olejů (Mineralölsteuergesetz), ve znění zákona ze dne 23. července 2002, kterým se mění zákon o dani z minerálních olejů a jiné zákony (BGBl. 2002 I, s. 2778, dále jen „zákon o dani z minerálních olejů“), obsahoval § 2a, nazvaný „Daňové zvýhodnění biopaliv“, který stanovil:

- „1) Sazby stanovené v § 2 odst. 1 a § 3 odst. 1 se až do 31. prosince 2008 snižují v rozsahu, v němž minerální oleje uvedené v těchto ustanoveních prokazatelně obsahují biopaliva.

2) Biopalivy jsou energetické produkty získané výlučně z biomasy [...]. Energetické produkty, jejichž určitý podíl je získán z biomasy ve smyslu první věty, jsou považovány za biopaliva do výše tohoto podílu. Methylestery rostlinných olejů jsou považovány za biopaliva.

3) Spolkové ministerstvo financí [...] předkládá každé dva roky a poprvé do 31. března 2004 Bundestagu [dolní komora parlamentu SRN] zprávu o uvádění biopaliv na trh a o vývoji cen biomasy a surové nafty, jakož i cen pohonných hmot a případně v této zprávě navrhuje přizpůsobení daňového zvýhodnění biopaliv situaci na trhu.“

13 Druhý zákon o změně daňových předpisů – zákon o změně daní 2003 (Zweites Gesetz zur Änderung steuerrechtlicher Vorschriften – Steueränderungsgesetz 2003) ze dne 15. prosince 2003 (BGBl. 2003 I, s. 2645) změnil § 2a odst. 1 a 2 zákona o dani z minerálních olejů s platností od 1. ledna 2004 za účelem prodloužení platnosti snížených sazeb ve prospěch biopaliv do 31. prosince 2009 a rozšíření jejich působnosti na biologické pohonné hmoty. Odstavec 3 tohoto ustanovení byl změněn takto:

„Daňové zvýhodnění nesmí vést k nadměrnému poskytování náhrad vícenákladů spojených s výrobou biopaliv a biologických pohonných hmot uvedených v odstavci 1. Za tímto účelem spolkové ministerstvo financí [...] předloží každý rok a poprvé do 31. března 2005 Bundestagu mimo jiné zprávu o uvádění biopaliv a biologických pohonných hmot na trh a o vývoji cen biomasy a surové nafty, jakož i cen paliv a pohonných hmot a v případě poskytování nadměrných náhrad navrhne v této zprávě přizpůsobení daňového zvýhodnění biopaliv a biologických pohonných hmot vývoji cen surovin na trhu. V tomto ohledu je třeba zohlednit dopad na životní prostředí a podnebí, ochranu přírodních zdrojů, externí náklady jednotlivých paliv, bezpečnost zásobování a dosažení cíle minimálního procentního podílu biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot v souladu se [směrnici 2003/30]. [...]“

Zákon o energetické dani

- 14 Zákon o nové právní úpravě zdanění energetických produktů a o změně zákona o dani z elektřiny (Gesetz zur Neuregelung der Besteuerung von Energieerzeugnissen und zur Änderung des Stromsteuergesetzes), ze dne 15. července 2006 (BGBl. 2006 I, s. 1534), který se výslovně odvolává na směrnice 2003/30 a 2003/96, zavedl svým § 1 zákon o energetické dani (Energiesteuergesetz). Podle tohoto zákona, který nabyl účinnosti dne 1. srpna 2006 a od tohoto data zrušil zákon o dani z minerálních olejů, jsou biopaliva zdaňována jakožto „energetické produkty“.
- 15 Ustanovení § 50 zákona o energetické dani, nazvaného „Osvobození biopaliv a biologických pohonných hmot od daně“, ve svých odstavcích 1 a 2 uvádějí:

- „1) Osoba povinná k dani může požádat o osvobození od daně pro energetické produkty, které jsou prokazatelně zdaňovány a obsahují biopaliva a biologické pohonné hmoty. [...] Osvobození se přiznává, aniž jsou dotčena ustanovení odst. 2 třetí věty, do 31. prosince 2009.
- 2) Osvobození se přiznává do výše daně připadající na biopaliva nebo biologické pohonné hmoty. Odchylně od první věty se energetickým produktům [...], které obsahují methylestery masných kyselin nebo rostlinný oleje jakožto biopalivo, přiznává pouze částečné osvobození od daně, a to do výše podílu methylesterů masných kyselin nebo rostlinného oleje. Osvobození od daně činí

[...]

2. za 1000 l rostlinného oleje

do 1. prosince 2007 470,40 eur

od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2008 370,40 eur

od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2009 290,40 eur

od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 210,40 eur

od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 140,40 eur

od 1. ledna 2012 20,40 eur

[...]"

¹⁶ Ustanovení § 50 odst. 4 zákona o energetické dani stanovují po vzoru ustanovení staršího zákona o dani z minerálních olejů, že osvobození od daně nesmí vést k nadměrnému poskytování náhrad zvláštních nákladů spojených s výrobou biopaliv.

17 Ustanovení § 50 zákona o energetické dani byla změněna s účinností od 1. ledna 2007 zákonem o zavedení kvóty pro biopaliva na základě změny spolkového zákona o ochraně před emisemi znečišťujících látek a o změně právních předpisů v oblasti zdanění energie a elektřiny (Gesetz zur Einführung einer Biokraftstoffquote durch Änderung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes und zur Änderung energie- und stromsteuerrechtlicher Vorschriften) ze dne 18. prosince 2006 (BGBl 2006 I, s. 3180, dále jen „zákon o zavedení kvót v oblasti biopaliv“). Tím, že výslovně odkazuje na směrnice 2003/30 a 2003/96, má posledně uvedený zákon za cíl v širokém rozsahu nahradit daňové zvýhodnění přiznané biopalivům povinností přimíchávat nebo uvádět na trh minimální podíl biopaliv.

18 Ustanovení § 50 odst. 1 zákona o energetické dani ve znění zákona o zavedení kvót v oblasti biopaliv tak ve svém bodě 1 od té doby omezuje osvobození od daně pouze na čistá biopaliva, a sice na biopaliva, která nejsou smíchaná s jinými energetickými produkty, s výjimkou biopaliv, která jsou „zvláště hodná podpory“, stanovenou v bodech 2 a 3. Mezi tato biopaliva, jež jsou uvedena v odstavci 5 zmíněného § 50, patří zejména syntetické uhlovodíky nebo jejich směsi vyráběné thermochemickým zpracováním biomasy, takzvané „BtL“, jakož i energetické produkty, které obsahují 70 až 90 % bioethanolu, tzv. „E85“.

Spolkový zákon o ochraně před emisemi znečišťujících látek

19 Zákon o zavedení kvót v oblasti biopaliv změnil s účinností od 1. ledna 2007 rovněž spolkový zákon o ochraně před emisemi znečišťujících látek (Bundes-Immissionsschutzgesetz) ze dne 26. září 2002 (BGBl. 2002 I, s. 3830), a to tak, že v § 37a odst. 3 tohoto zákona stanovil minimální podíl biopaliva, který musí být obsažen v celkovém

množství pohonné hmoty uvedené na trh. Podle odstavce 4 zmíněného paragrafu tento minimální podíl může být zajištěn smícháním s benzinem nebo naftou nebo uvedením čistého biopaliva na trh.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 20 Žalobkyně v původním řízení od roku 2005 uvádí v Německu na trh pohonnou hmotu nazvanou „Plantanol-Diesel“, která je vyráběna tak, že se v cisterně kamionu upravené k tomuto účelu smísí panenský rostlinný olej, v daném případě rafinovaný řepkový olej (60 % v létě a 50 % v zimě), s naftou fosilního původu (37 % v létě a 47 % v zimě) a zvláštními přísadami (3 %). Tento výrobek je určen pro různé obecní vozové parky, jakož i dopravní podnik města Frankfurtu nad Mohanem.
- 21 Podle předkládacího rozhodnutí může být pohonná hmota Plantanol-Diesel, která údajně splňuje požadavky normy DIN V 51605, používána jak pro naftové motory starší koncepce, tak naftové motory moderní koncepce s přímým vstřikováním, aniž by muselo být nainstalováno nové zařízení nebo provedeny technické změny motorů dotčených vozidel. Krom toho některé studie jasně ukázaly výhody tohoto výrobku oproti fosilním pohonným hmotám z hlediska emisí částic sazí, obsahu CO₂, spotřeby a karcinogenního potenciálu.
- 22 Poté, co dne 1. ledna 2007 nabylo účinnosti ustanovení § 50 odst. 1 bod 1 zákona o energetické dani ve znění zákona o zavedení povinnosti v oblasti biopaliv, požadoval Hauptzollamt Darmstadt po žalobkyni v původním řízení zaplacení daně z energetických produktů za období od 1. ledna 2007 do 31. května 2007 z podílu rostlinného oleje obsaženého v Plantanol-Diesel.

- 23 Hessisches Finanzgericht, k němuž byl podán návrh na vydání předběžného opatření, odložil usnesením ze dne 2. října 2007 účinnost daňového výměru za měsíc květen, jelikož měl vážné pochybnosti o slučitelnosti uvedeného § 50 odst. 1 bodu 1 se směrnicí 2003/30. Usnesením ze dne 14. dubna 2008 Bundesfinanzhof toto usnesení, vydané v řízení o návrhu na vydání předběžného opatření, zrušil.
- 24 Dne 10. října 2007 Hauptzollamt Darmstadt zamítl odvolání v rámci autoremedury týkající se daňového výměru za květen 2007, které podala žalobkyně v původním řízení.
- 25 Žalobkyně v původním řízení podala proti tomuto rozhodnutí u Hessisches Finanzgericht žalobu.
- 26 Ve svém předkládacím rozhodnutí má posledně uvedený soud za to, že § 50 odst. 1 bod 1 zákona o energetické dani, ve znění zákona o zavedení kvót v oblasti biopaliv, je v rozporu s právem Společenství.
- 27 Uvedený soud má zaprvé za to, že toto ustanovení je v rozsahu, v němž zrušuje daňové osvobození podílu biopaliva vyrobeného z panenského rostlinného oleje ve směsi pohonných hmot, v rozporu se směrnicí 2003/30. Jelikož Spolková republika Německo zachází stejným způsobem s podíly směsí pohonných hmot, které pocházejí z biopaliv, a s podíly, které pocházejí z fosilních pohonných hmot, má předkládající soud za to, že SRN nemůže dosáhnout cíle spočívajícího ve snížení emisí skleníkových plynů v dopravě. Krom toho zrušení tohoto osvobození od daně nebylo předmětem žádného posouzení, pokud jde o jeho dopad na kritéria trvalého rozvoje. Navíc měl vnitrostátní zákonodárce podle předkládajícího soudu nesprávně za to, že toto zrušení je nezbytné za účelem zabránění nadměrnému poskytování náhrad.

28 Předkládající soud je zadruhé toho názoru, že uvedené ustanovení je v rozporu s některými obecnými zásadami práva Společenství. Má za to, že je v rozporu se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, jelikož hospodářské subjekty nemohly očekávat jeho přijetí, vzhledem k tomu, že právní úprava Společenství nebyla mezitím změněna a nebylo přijato žádné přechodné opatření. Přitom směrnice 2003/30 je založena na předpokladu, že veškerá biopaliva, ať již používána v čisté formě nebo ve formě směsi, umožňují dosáhnout vytýčené cíle. Toto ustanovení je podle předkládajícího soudu rovněž v rozporu se zásadou proporcionality, neboť není nezbytné pro účinné zajištění daňových příjmů. Uvádí, že jednak nebylo provedeno žádné posouzení těchto ztrát, a jednak bylo zavedeno nové osvobození od daně ve prospěch biopaliv „zvláště hodných ochrany“, kterými jsou i smíšená biopaliva.

29 Za těchto podmínek se Hessisches Finanzgericht rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:

- „1) Brání článek 3 směrnice 2003/30 [...], zejména s ohledem na desátý, dvanáctý, čtrnáctý, devatenáctý, dvacátý druhý a dvacátý sedmý bod odůvodnění této směrnice, takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je § 50 odst. 1 bod 1 zákona o energetické dani [...], ve znění zákona [o kvótách v oblasti biopaliv], které vylučuje z osvobození od daně podíly biopaliv pocházejících z rostlinného oleje, jež odpovídají požadavkům normy DIN V 51605 (ve znění z července 2006), které jsou součástí směsi pohonných hmot?

- 2) Vyžadují zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, které jsou uznány právem Společenství, aby platilo, že členský stát smí ustanovení – která přijal k provedení směrnice [2003/30], a kterou zavedl víceletý pobídkový systém daňových zvýhodnění – změnit v neprospěch doposud zvýhodňovaného podniku, v průběhu období platnosti dotčeného systému, pouze v případě zcela výjimečných okolností?“

- 30 Jelikož byl předkládající soud toho názoru, že uvedené otázky vyžadují naléhavou odpověď Soudního dvora vzhledem k tomu, že hospodářské přežití žalobkyně v původním řízení, která dočasně pozastavila svou činnost od 15. července 2007, závisí na výsledku původního řízení a že tato odpověď má významný hospodářský dopad přesahující projednávaný případ, neboť dotčená vnitrostátní právní úprava může znehodnotit investice uskutečněné díky daňovým zvýhodněním s cílem podpořit rozvoj biopaliv, požádal o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve zrychleném řízení podle čl. 104a prvního pododstavce jednacího řádu.
- 31 Předseda Soudního dvora tuto žádost usnesením ze dne 3. července 2008 zamítl, neboť měl za to, že nebyly splněny podmínky stanovené v uvedeném článku 104a prvním pododstavci.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 32 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 3 směrnice 2003/30 vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která vylučuje z režimu osvobození od daně stanoveného touto směrnicí ve prospěch biopaliv takový výrobek, jako je výrobek dotčený původním řízením, který je vyroben ze směsi rostlinného oleje, fosilní nafty a zvláštních přísad.
- 33 V tomto ohledu je třeba úvodem uvést, že i když je podle jejího článku 1 účelem směrnice 2003/30 podpořit využívání biopaliv za účelem nahrazení nafty nebo benzínu

pro dopravní účely v každém členském státě, neukládá těmto státům žádný závazný cíl, pokud jde o uvádění minimálního podílu biopaliv na trh.

34 Jak totiž vyplývá ve samotného znění čl. 3 odst. 1 písm. a) této směrnice, směrnice se omezuje na stanovení toho, že uvedené státy „by měly“ zajistit stanovením vnitrostátních „orientačních“ cílů dosažení takového minimálního podílu, který je vypočítán na základě energetického obsahu a stanoven v odst. 1 písm. b) tohoto článku pro období do 31. prosince 2005 na 2 % a pro období do 31. prosince 2010 na 5,75 % celkového množství benzínu a nafty prodávaného na vnitrostátním trhu pro dopravní účely.

35 Přitom je třeba konstatovat, že směrnice 2003/30 nepředepisuje členským státům ani to, jaké prostředky mají použít k dosažení těchto orientačních cílů, nýbrž jim ponechává v tomto ohledu možnost výběru, pokud jde o povahu opatření, jež mají být přijata, z čehož vyplývá, že uvedené státy tak disponují širokou posuzovací pravomocí za účelem zohlednění zejména, jak vyplývá z dvacátého bodu odůvodnění této směrnice, dostupnosti zdrojů a surovin, jakož i vnitrostátní politiky na podporu biopaliv.

36 Z toho vyplývá, že ustanovení směrnice 2003/30 neukládají členským státům povinnost zavést a zachovat v platnosti režim osvobození od daně ve prospěch biopaliv. V tomto ohledu z dvacátého devátého bodu odůvodnění této směrnice vyplývá, že i když režim osvobození od daně představuje jeden z prostředků, které mají k dispozici uvedené státy k dosažení cílů stanovených uvedenou směrnicí, lze si představit i jiné prostředky, jako jsou finanční podpory zpracovatelskému průmyslu nebo stanovení povinného procentního podílu biopaliv pro společnosti zpracovávající ropu.

37 Krom toho z čl. 3 odst. 4 směrnice 2003/30 vyplývá, že členské státy disponují také širokou posuzovací pravomocí, pokud jde o výrobky, které chtějí podporovat za účelem dosažení cílů stanovených touto směrnicí, přičemž se uvedené státy mohou

rozhodnout, že budou přednostně podporovat některé druhy biopaliv, přičemž zohlední celkovou klimatickou situaci a dopad na životní prostředí, jakož i konkurenceschopnost a bezpečnost zásobování.

38 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že z ustanovení uvedené směrnice nemůže být vyvozeno žádné právo na osvobození od daně, a už vůbec ne osvobození od daně ve prospěch určitého výrobku.

39 Naopak z článku 1 směrnice 2003/96 vyplývá, že členské státy mají v zásadě povinnost zdanit takový energetický produkt, jako je produkt dotčený v původním řízení, pokud tento produkt, který je vyroben ze směsi fosilní nafty spadající do položky 2710 KN, rostlinného oleje, v projednávaném případě řepkového oleje spadajícího do položky 1514 KN, a přísad určených k použití jako pohonná hmota nebo palivo, představuje podle čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) a odst. 3 druhého pododstavce této směrnice „energetický produkt“ ve smyslu uvedeného článku (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 18. prosince 2008, Afton Chemical, C-517/07, Sb. rozh. s. I-10427, bod 40).

40 Podle čl. 16 odst. 1 směrnice 2003/96 členské státy nicméně mohou na takovéto energetické produkty uplatňovat osvobození od daně nebo sníženou daňovou sazbu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 5. července 2007, Fendt Italiana, C-145/06 a C-146/06, Sb. rozh. s. I-5869, bod 36).

41 Proto je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 3 směrnice 2003/30 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která vylučuje z režimu osvobození od daně stanoveného touto směrnicí ve prospěch biopaliv takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, který je vyroben ze směsi rostlinného oleje, fosilní nafty a zvláštních přísad.

Ke druhé otázce

- 42 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda obecné zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání brání tomu, aby členský stát, pokud jde o takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, zrušil ještě před dnem uplynutí platnosti, který byl původně stanoven vnitrostátní právní úpravou, režim osvobození od daně, který byl na tento výrobek uplatňován. Uvedený soud se v tomto ohledu snaží zvláště zjistit, zda je takové zrušení podmíněno výjimečnými okolnostmi.
- 43 Je třeba připomenout, že zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání jsou součástí právního řádu Společenství. Z tohoto důvodu musejí být dodržovány orgány Společenství, ale též členskými státy při výkonu pravomocí, které jim byly svěřeny směrnicemi Společenství (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 3. prosince 1998, *Belgocodex*, C-381/97, Recueil, s. I-8153, bod 26; ze dne 26. dubna 2005, „*Goed Wonen*“, C-376/02, Sb. rozh. s. I-3445, bod 32, jakož i ze dne 21. února 2008, *Netto Supermarket*, C-271/06, Sb. rozh. s. I-771, bod 18).
- 44 Z toho vyplývá, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená původním řízením, jejímž cílem je provést ustanovení směrnic 2003/30 a 2003/96 do vnitrostátního právního řádu dotčeného členského státu, musí dodržovat tyto obecné zásady práva Společenství.
- 45 Podle ustálené judikatury je věcí pouze předkládajícího soudu, aby přezkoumal, zda je takováto vnitrostátní právní úprava v souladu s uvedenými zásadami (viz zejména rozsudky ze dne 11. května 2006, *Federation of Technological Industries* a další, C-384/04, Sb. rozh. s. I-4191, bod 34; ze dne 14. září 2006, *Elmeka*, C-181/04 až C-183/04, Sb. rozh. s. I-8167, body 35 a 36, jakož i ze dne 17. července 2008, *ASM Brescia*, C-347/06, Sb. rozh. s. I-5641, bod 72), neboť Soudní dvůr, kterému byla předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, je příslušný poskytnout tomuto soudu pouze veškeré informace k výkladu v rámci práva

Společenství, které předkládajícímu soudu mohou umožnit tento soulad posoudit (viz zejména rozsudek ze dne 18. prosince 1997, Molenheide a další, C-286/94, C-340/95, C-401/95 a C-47/96, Recueil, s. I-7281, bod 49).

- 46 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora zásada právní jistoty, jejímž logickým důsledkem je zásada ochrany legitimního očekávání, vyžaduje jednak, aby právní pravidla byla jasná a přesná, a jednak, aby jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné (viz zejména rozsudky ze dne 15. února 1996, Duff a další, C-63/93, Recueil, s. I-569, bod 20; ze dne 18. května 2000, Rombi a Arkopharma, C-107/97, Recueil, s. I-3367, bod 66, jakož i ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, Sb. rozh. s. I-4983, bod 80). Tento požadavek je třeba zvlášť přísně dodržovat, pokud jde o právní úpravu, která může přinášet finanční zatížení, aby bylo dotčeným osobám umožněno se s určitostí seznámit s rozsahem povinností, jež jsou jim uloženy (rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Sudholz, C-17/01, Recueil, s. I-4243, bod 34).
- 47 Pokud jde o požadavek jasnosti a přesnosti, je třeba uvést, že v projednávaném případě se zdá, že vnitrostátní právní úprava, která zrušila režim osvobození od daně dotčený v původním řízení, tento požadavek splnila.
- 48 Pokud jde o předvídatelnost zrušení dotčeného režimu osvobození od daně, je třeba poznamenat, že i když se toto zrušení vztahuje pouze do budoucna, takže nezpochybňuje osvobození od daně nabytá žalobkyní v původním řízení v letech 2005 a 2006, platí, že jak zákon o dani z minerálních olejů ve znění, které vstoupilo v platnost 1. ledna 2004, tak zákon o energetické dani ve znění, které vstoupilo v platnost 1. srpna 2006, stanovil, že tento režim osvobození od daně bude uplatňován až do 31. prosince 2009. Pokud jde však o taková biopaliva, jako jsou biopaliva dotčená ve věci v původním řízení, právní úprava, která byla přijata později, dne 18. prosince 2006 tento režim osvobození od daně předčasně zrušila s účinností od 1. ledna 2007.
- 49 Je však třeba připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že zásada právní jistoty nevyžaduje, aby nedošlo k legislativním změnám, ale spíše vyžaduje, aby zákonodárce

přihlédl ke zvláštní situaci hospodářských subjektů a případně stanovil, že se nová právní pravidla použijí s určitými úpravami (viz výše uvedený rozsudek VEMW a další, bod 81).

- 50 V projednávaném případě se zdá, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, že i když takové výrobky, jako jsou výrobky dotčené věci v původním řízení, nejsou nadále osvobozeny od daně z energetických produktů, mohou nicméně podléhat režimu, který uvedená právní úprava současně zavedla a jenž spočívá tom, že se dodavatelům pohonných hmot ukládá povinnost zachovávat minimální podíl biopaliv v pohonných hmotách.
- 51 Pokud jde konkrétněji o zásadu legitimního očekávání, je třeba nicméně uvést, že ve věci v původním řízení vnitrostátní zákonodárce předčasně zrušil režim osvobození od daně, o němž dvakrát předtím uvedl ve výslovných ustanoveních své právní úpravy, že platnost tohoto režimu skončí až k pozdějšímu dni, jenž byl přesně stanoven.
- 52 Je třeba připustit, že takový hospodářský subjekt, jako je žalobkyně v původním řízení, který zahájil svou činnost za platnosti režimu osvobození od daně ve prospěch biopaliv, dotčeného ve věci v původním řízení, a jenž za tím účelem učinil nákladné investice, může být považován za subjekt, jehož zájmy jsou dotčeny předčasným zrušením tohoto režimu, a to tím spíše, pokud je toto zrušení provedeno náhlým a nepředvídatelným způsobem, aniž by mu byl ponechán čas nezbytný ke přizpůsobení se nové právní situaci.
- 53 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že možnost dovolávat se ochrany legitimního očekávání má každý hospodářský subjekt, u kterého vzbudil vnitrostátní orgán důvodné naděje. Pokud však opatrný a obezřetný hospodářský subjekt je s to předvídat přijetí opatření, které se může dotknout jeho zájmů, nemůže se dovolávat takovéto zásady, pokud je toto opatření přijato. Navíc hospodářské subjekty nemají důvod k tomu, aby mohly legitimně očekávat, že bude zachován existující stav, který

může být změněn v rámci posuzovací pravomoci vnitrostátních orgánů (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 15. července 2004, *Di Lenardo a Dilexport*, C-37/02 a C-38/02, Sb. rozh. s. I-6911, bod 70 a citovaná judikatura, jakož i rozsudek ze dne 7. září 2006, *Španělsko v. Rada*, C-310/04, Sb. rozh. s. I-7285, bod 81).

- 54 Pokud jde o očekávání, které může mít osoba povinná k dani ohledně daňového zvýhodnění, Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že pokud směrnice v daňové oblasti ponechává členským státům široké pravomoci, nemůže být změna právních předpisů přijatá v souladu se směrnicí považována za nepředvídatelnou (viz rozsudek ze dne 29. dubna 2004, *Gemeente Leusden a Holin Groep*, C-487/01 a C-7/02, Recueil, s. I-5337, bod 66).
- 55 Přitom jak vyplývá z bodů 33 až 37 tohoto rozsudku, členské státy disponují širokou posuzovací pravomocí, pokud jde o opatření, která mají přijmout za účelem dosažení cílů stanovených v čl. 3 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/30, a mimo jiné mohou za tímto účelem stanovit pro společnosti zpracovávající ropu povinný procentní podíl biopaliv.
- 56 Proto pokud je předmětem vnitrostátní právní úpravy, která zrušila dotčený režim osvobození od daně, uložit dodržování povinného minimálního podílu biopaliv v pohonných hmotách, nemůže být vyžadováno, aby uvedené zrušení, v rozporu s tím, co navrhuje předkládající soud, bylo podmíněno výjimečnými okolnostmi.
- 57 Nicméně je věcí předkládajícího soudu, aby určil, zda opatrný a obezřetný hospodářský subjekt mohl předvídat možnost takového zrušení v takovém kontextu, jako je kontext ve věci v původním řízení. Pokud jde o režim stanovený vnitrostátní právní úpravou, uvedený soud musí celkově a konkrétně posoudit, zda bylo náležitě respektováno legitimní očekávání hospodářských subjektů, s přihlédnutím ke způsobům poskytování

informací běžně používaným členským státem, který tuto právní úpravu přijal, a k okolnostem projednávané věci (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek „Goed Wonen“, bod 43).

58 Jak ve svém písemném vyjádření, tak na jednání, žalobkyně v původním řízení v tomto ohledu uvedla, aniž by ji Hauptzollamt Darmstadt v tomto bodě oponoval, že tento orgán, který kontaktovala v lednu 2007, ponechal obsah změn učiněných v zákonu o energetické dani zákonem o zavedení kvót v oblasti biopaliv bez povšimnutí; nové formuláře daňového prohlášení, které byly vyžadovány po těchto změnách, ostatně nebyly k dispozici až do poloviny března 2007, takže uvedená žalobkyně pokračovala ve vyplňování svých prohlášení v období od 1. ledna 2007 do 31. března 2007 na starých formulářích. Žalobkyně v původním řízení také zdůraznila, že tím, že bylo předčasné zrušení daňového zvýhodnění poskytnutého zákonem o energetické dani provedeno jiným zákonem, byla postavena před dva právní předpisy, z nichž jeden stanovil osvobození od daně, zatímco druhý jej zrušil.

59 Nelze vyloučit, že tyto okolnosti nebo některé z nich mohou naznačovat, což nicméně přísluší přezkoumat předkládajícímu soudu v rámci sporu v původním řízení, že vnitrostátní právní úprava, která stanovila zrušení dotčeného osvobození od daně, jež vstoupilo v planost ve velmi krátké lhůtě, nedosáhla v dané době odpovídajícího stupně zveřejnění mezi dotčenými kruhy, což však Hauptzollamt Darmstadt na jednání zpochybnil, a to způsobilo, že přístup právních subjektů ke stavu platného vnitrostátního práva se stal obtížnějším.

60 Nicméně při určování toho, zda opatrný a obezřetný hospodářský subjekt mohl v takové věci, jako je věc v původním řízení, předvídat možnost zmíněného zrušení, musí předkládající soud zohlednit také jednotlivé okolnosti, které předcházely nabytí účinnosti. V tomto ohledu je třeba, v zájmu poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu, poukázat obzvláště na následující skutečnosti, které vyplývají ze spisu předloženého Soudnímu dvoru a týkají se kontextu jak vnitrostátní právní úpravy, tak právní úpravy Společenství.

61 Pokud jde zaprvé o kontext vnitrostátní právní úpravy, který pro takový malý a střední podnik, jako je podnik v původním řízení, představuje nejpřístupnější právní rámec, je třeba zdůraznit, že od roku 2004 vnitrostátní právní úprava, která zavedla dotčený režim osvobození od daně, stanovila v souladu zejména s ustanoveními čl. 16 odst. 3 směrnice 2003/96, že vnitrostátní orgány mají povinnost přezkoumat osvobození od daně nebo snížení daní uplatňovaná na biopaliva tak, aby se zohlednily změny v cenách surovin, a zamezilo se tak nadměrnému poskytování náhrad zvláštních nákladů spojených s výrobou biopaliv.

62 V projednávaném případě nelze vyloučit, určení čehož je věcí předkládajícího soudu, že zrušení osvobození od daně ve prospěch takových smíšených výrobků, jako jsou výrobky dotčené ve věci v původním řízení, bylo odůvodněno, i když třeba jen zčásti, nezbytností zastavit takovéto nadměrné poskytování náhrad. V každém případě však takovéto právní ustanovení rozhodně mohlo opatrným a obezřetným hospodářským subjektům bez dalšího naznačovat, že režim osvobození od daně uplatňovaný na biopaliva může být změněn, nebo dokonce zrušen vnitrostátními orgány s cílem zohlednit změny určitých vnějších okolností, takže nemohla vzniknout na základě ustanovení uvedené právní úpravy žádná jistota, pokud šlo o zachování takového režimu po určité dané období.

63 Krom toho je třeba poznamenat, že podle předkládacího rozhodnutí, jakož i podle písemného vyjádření Komise zrušení režimu osvobození od daně platného pro taková biopaliva, jako jsou biopaliva dotčená ve věci v původním řízení, bylo oznámeno v koaliční dohodě uzavřené dne 11. listopadu 2005 novou vládní většinou, která vyjádřila v této dohodě záměr nahradit jednotlivá daňová zvýhodnění biopaliv dodržováním povinnosti týkající se mísení biopaliv. Z vyjádření Hauptzollamt Darmstadt rovněž vyplývá, že toto opatření bylo oznámeno v návrhu zákona ze dne 6. dubna 2006. Krom toho stejný celní úřad na jednání vysvětlil, že v průběhu roku 2006 došlo v tomto ohledu k významné výměně informací s dotčenými kruhy.

64 Je však třeba také zohlednit skutečnost, že pět měsíců před zrušením režimu osvobození od daně ve prospěch takových biopaliv, jako jsou biopaliva dotčená ve věci v původním řízení, vnitrostátní zákonodárce zákonem o energetické dani, ve znění platném dne 1. srpna 2006, potvrdil jako datum uplynutí platnosti uvedeného režimu 31. prosinec 2009 a zároveň stanovil, pokud jde o biopaliva, která jsou stejně jako uvedený výrobek vyrobena z rostlinného oleje, postupné rušení tohoto režimu snižováním sazby osvobození od daně rozvrženým od 1. ledna 2008 do konce roku 2012.

65 Je věcí předkládajícího soudu, aby posoudil v jakém rozsahu taková okolnost, která v polovině roku 2006 odrážela vůli vnitrostátního zákonodárce zachovat v platnosti dotčený režim osvobození od daně, mohla představovat indicii pro opatrný a obezřetný subjekt, že uvedený režim bude zachován nejméně do dne uplynutí platnosti, který byl původně stanoven, a sice do 31. prosince 2009, nebo dokonce zčásti do roku 2012. K tomu je třeba uvést, že uvedený soudu musí obzvláště zkoumat, do jaké míry mohlo být přesvědčení takového subjektu v tomto ohledu posíleno okolností, že rozhodnutí o zachování platnosti režimu následovalo po několika oznámeních, zmíněných v bodě 63 tohoto rozsudku, která naznačovala, že tento režim bude zrušen.

66 Zadruhé, pokud jde o kontext právní úpravy Společenství, je třeba uvést, že uvedená právní úprava se v průběhu dotčeného období nezměnila. Předkládající soud však musí posoudit, v jakém rozsahu mohla taková okolnost naznačovat opatrnému a obezřetnému subjektu, že vnitrostátní právo, jehož cílem bylo provést tuto právní úpravu, zůstane rovněž nezměněno, přestože, jak bylo uvedeno v bodě 35 tohoto rozsudku, směrnice 2003/30 svěřila členským státům širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o opatření, jež mají být přijata za účelem dosažení cílů stanovených směrnicí.

67 Je třeba tudíž dospět k závěru, že předkládající soud musí přezkoumat v rámci celkového posouzení provedeného v konkrétním případě, zda žalobkyně v původním řízení jakožto opatrný a obezřetný subjekt měla k dispozici dostatečné poznatky, které by jí umožnily očekávat, že režim osvobození od daně dotčený v původním řízení bude

zrušen před původně stanoveným dnem uplynutí platnosti tohoto režimu, přičemž zohlední všechny výše uvedené skutečnosti, jakož i jakékoliv jiné relevantní okolnosti sporu, který mu byl předložen.

- 68 Proto je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že obecné zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání nebrání v zásadě tomu, aby členský stát, pokud jde o takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, zrušil před dnem uplynutí platnosti, který byl původně stanoven vnitrostátní právní úpravou, režim osvobození od daně, jenž byl uplatňován na tento výrobek. Takové zrušení není v žádném případě podmíněno výjimečnými okolnostmi. Je však věcí předkládajícího soudu, aby v rámci celkového posouzení prováděného v konkrétním případě přezkoumal, zda uvedené zásady byly ve věci v původním řízení dodrženy, přičemž zohlední všechny relevantní okolnosti, které se jí týkají.

K nákladům řízení

- 69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. května 2003 o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání**

takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která vylučuje z režimu osvobození od daně stanoveného touto směrnicí ve prospěch biopaliv takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, který je vyroben ze směsi rostlinného oleje, fosilní nafty a zvláštních přísad.

- 2) **Obecné zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání nebrání v zásadě tomu, aby členský stát, pokud jde o takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, zrušil před dnem uplynutí platnosti, který byl původně stanoven vnitrostátní právní úpravou, režim osvobození od daně, jenž byl uplatňován na tento výrobek. Takové zrušení není v žádném případě podmíněno výjimečnými okolnostmi. Je však věcí předkládajícího soudu, aby v rámci celkového posouzení prováděného v konkrétním případě přezkoumal, zda uvedené zásady byly ve věci v původním řízení dodrženy, přičemž zohlední všechny relevantní okolnosti, které se jí týkají.**

Podpisy.